

เท่าที่จะทำได้ก็จะช่วยเป็นอย่างมากที่เดียวในด้านการเพิ่มพูนทักษะและแรงจูงใจของครู และในการยกฐานะของครูอีกด้วย ในเมื่อการวิจัยมีความสำคัญยิ่งพระบรมราชูปถัมภ์ในการสอนให้ดีขึ้น ในการฝึกหัดครูนั้นเราจึงควรสอนในด้านการวิจัยให้มากขึ้น ทั้งยังควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันฝึกหัดครูและมหาวิทยาลัยให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นด้วย

เราควรให้ความสนใจเป็นพิเศษสำหรับเรื่องการจูงใจและการฝึกฝนครูผู้สอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการสอนให้ครูเหล่านี้ได้ทราบถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นอย่างดี การสอนวิทยาศาสตร์ในทุกหนทางแต่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบรรดาประเทศยากจนนั้นยังจะต้องปรับปรุงอีกมาก ทั้ง ๆ ที่ทราบกันดีว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศและช่วยขัดความยากจน เราจะต้องแก้จุดอ่อนในการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับประถมและมัธยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนในประเทศกำลังพัฒนา โดยฝึกหัดครูวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ดีขึ้น สำหรับอาชีวศึกษานั้นมักจะขาดครูผู้สอนวิชาเหล่านี้ ซึ่งไม่ช่วยทำให้ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาร้ายขึ้นแต่อย่างใด

เรามักจะแยกการฝึกหัดครูออกจาก การฝึกฝนประเภทอื่น ๆ จึงแยกอาชีวศึกษาออกจากอาชีพอื่น ๆ ขณะนี้ เราจึงต้องแก้ไขสภาพการณ์นี้เสีย เราควรเปิดโอกาสให้ครูจัดชั่วโมงปฏิบัติงานและกิจกรรมร่วมกันโดยจัดนักเรียนห้องเรียน เพื่อให้โรงเรียนได้ใกล้ชิดกับโลกแห่งการทำงานยิ่งขึ้นพระครูองจะต้องเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วก็จะช่วยแก้ปัญหาที่ว่าครูจะต้องเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะออกไปสู่โลกแห่งการทำงานนั้น ๆ ที่ตนเองก็มีความรู้เพียงน้อยนิดเกี่ยวกับโลกดังกล่าว

4.2 การเรียนรู้ที่สถานประกอบการและที่โรงเรียน หลักสูตรแบบแผนด้วยในเยอรมนี

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ทั่วโลกได้ให้ความสนใจมากขึ้นกับระบบอาชีวศึกษาของเยอรมนีที่เรียกว่า “ระบบทวิภาคี” หรือการสอนแบบแผนด้วย เรามักจะเชื่อกันว่าระบบนี้เป็นสถานที่หนึ่งที่ทำให้อัตราการว่างงานของเยาวชนในเยอรมนีค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ และเชื่อกันว่าได้ช่วยให้เด็กผ่านช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อจากโรงเรียนไปสู่การประกอบอาชีพได้โดยราบรื่น และช่วยให้บรรดารัฐบาลต่าง ๆ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ใหม่ ๆ ได้โดยง่ายดายขึ้น

เมื่อสำเร็จการศึกษาสายสามัญประภาคต่าง ๆ แล้ว กว่า 2 ใน 3 ของเยาวชนจะเรียนต่อในสายอาชีวะ โดยเลือกเรียนระบบทวิภาคี ส่วนใหญ่จะเข้าเรียนเมื่อมีอายุ 16 หรือ 17 ปี หลังจากที่เรียนสายสามัญมาเป็นเวลา 9 หรือ 10 ปี ในระดับนี้ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิดีเป็นพิเศษ นอกจากว่าจะต้องมีอายุอย่างน้อย 15 ปี

ในระบบทวิภาคีมีสถานที่เรียนรู้ 2 แห่ง ซึ่งเสริมเติมซึ่งกันและกัน คือบริษัทและโรงเรียน เยาวชนจะเรียนรู้ทักษะของวิชาชีพโดยวิชาชีพหนึ่งในโรงงาน โรงฝึกงานห้องทดลอง สำนักงาน หรือร้านค้า และในขณะเดียวกันก็เรียนที่โรงเรียนอาชีวศึกษาสัปดาห์ละ 1 หรือ 2 วัน บริษัทมีบทบาทสำคัญที่เดียว เพราะเป็นผู้กำหนดว่าจะรับเด็กเข้าฝึกงานเป็นจำนวนเท่าใด และลงนามในสัญญากับเด็กเหล่านี้ และเด็กจะใช้เวลาสำหรับฝึกอบรมส่วนใหญ่ในบริษัท เพื่อให้แน่ใจว่าการเรียนในภาคทฤษฎีและการปฏิบัติในสถานที่ทั้ง 2 แห่งเสริมเติมซึ่งกันและกัน จึงมีการประสานงานสำหรับการศึกษาทั้ง 2 ประภาคันนี้

ในระดับสถาบัน ระบบทวิภาคีอาศัยหน่วยประสานงานคือ สถาบันฝึกฟันวิชาชีพแห่งสหพันธ์รัฐ ซึ่งเป็นผู้กำหนดหลักสูตรด้านความร่วมมือขององค์กรนายจ้างและสภาพแรงงาน ระบบนี้มีความคล่องตัว สามารถวิวัฒนาการไปและปรับให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจซึ่งเปลี่ยนแปลงไป

การศึกษาประภาคณ์วิชีชเป็นผลให้เยาวชนได้มีวุฒิเพียงเท่ากับระดับชั้นมีมือแรงงานหรือพนักงานบริษัทหลังจากที่ฝึกมาเป็นเวลา 2-3 ปีครึ่ง ในขณะนี้การศึกษาประภาคณ์ครอบคลุมประมาณ 380 วิชาชีพซึ่งได้รับการรับรองแล้ว เยาวชนหลายคนได้งานในบริษัทที่ตนได้ฝึกวิชาชีพ

(แหล่งที่มา : Vocational Training in the Dual System in the Federal Republic of Germany บอนน์, กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์ การวิจัยและเทคโนโลยี, 1994; Building und Wissenschaft (การศึกษาและวิทยาศาสตร์)(บอนน์), เล่มที่ 5-6 หน้า 7 และหลังจากนั้น, 1992.

5. การกิจของครูในยุคโภากภิวัตน์

นอกจากการกิจหลักในการพัฒนาคนไทยในอนาคตให้มีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ฝรั่ง” และ “มุ่งก้าวมั่น รู้ทันโลก” แล้ว “ครูแบบใหม่” ยังต้องมีการกิจอื่น ๆ ที่จำเป็นและสำคัญพอ ๆ กัน คือการสร้างวิสัยทัศน์ของคนไทยและสังคมไทยควบคู่ไปกับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคขัดข้องต่าง ๆ ครูไทยในอนาคตต้องแบกรับการกิจอันยิ่งใหญ่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ครูไทยแบบใหม่คงจะไม่สามารถสร้างคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ฝรั่ง” และ “มุ่งก้าวมั่น รู้ทันโลก” ให้กับคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากปัญหาสำคัญ ๆ ของระบบการศึกษาดังนี้ยังดำเนินต่อไป เพราะปัญหาเหล่านี้เองจะเป็นตัวชุดรังหรือสักดักกันมิให้การปฏิบัติการกิจของครูแบบใหม่เป็นไปได้อย่างราบรื่น ครูแห่งอนาคตจึง “ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะมีความสามารถสูง” ครูไทยในอนาคตจะต้องไม่จำเพาะเฉพาะงดงามพะในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้อง เพื่อให้รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก และจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนท่านนี้ แต่ครูไทยยุคใหม่จะทำหน้าที่เป็น “พัฒนา” ในการเชื่อมกับสภาพการณ์ทั้งหลายทั้งปวงในสังคมทั้งที่ดำรงอยู่และที่จะเกิดตามมา

ครูไทยแบบใหม่จะมิใช่ “เรือจ้าง” อ่ายที่หลาย ๆ ฝ่ายเดียวจักและกุ้นเคยอีกต่อไป แต่จะต้องเป็น “เรือรันที่ติดขึ้นวุธอันทรงพลัง” ที่พร้อมจะประภาศลงรวมกับสิ่งผิด ๆ และความไม่ดีงามต่าง ๆ ในสังคมไทย ทั้งในห้องเรียน ในสถานศึกษา และในสังคมไทย ทั้งในห้องเรียน ในสถานศึกษา และในสังคมทั้งสังคมนี้มิได้หมายความว่าครูยุคใหม่จะต้องละทิ้งเรียนหรือทิ้งโรงเรียน หากครูไทยในอนาคตไม่สามารถแบกรับภาระดังกล่าวนั้นได้ หรือไม่สามารถบูรณาทัพหน้าของสังคมไทย ก็จะไม่มีหลักประกันอื่นใดเลยว่างาน “อัจฉริยการเรียนการสอน” ในโรงเรียนจะสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่ภาวะความเป็นคนไทยแบบใหม่ตามความมุ่งหวังของฝ่ายต่าง ๆ ได้

ความคาดหวังที่สังคมมีต่อครูไทยในอนาคตนี้ในยุ่งหลวงนัก ตัวครูเองก็คงจะปฏิเสธความคาดหวังนี้ไม่ได้ จึงเป็นหน้าที่ของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้อง ร่วมกันคิด แบ่งกันทำ เพื่อแสวงหามาตรการและวิธีการที่จะเอื้อต่อการปฏิบัติการกิจของครูในอนาคต ด้วยการสร้างเงื่อนไข สิ่งแวดล้อม แรงจูงใจ สนับสนุน ตลอดจนการปักปื่น พิพากษ์สิทธิและยกย่องครูให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคน

เมื่อคนได้รับการพัฒนาจนมีคุณภาพดีแล้วก็จะสามารถขับเคลื่อนนำพาสังคมไทยในอนาคตไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ รู้เท่าทันโลก แข็งข้นและร่วมมือเป็น มีสมรรถภาพวินัย คุณธรรมตามหลักธรรมาทางศาสนา มีความสุข ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง และสังคมสันติ อันเป็นสิ่งที่ทุกคนในชาติล้วนปรารถนาอย่างจะให้เกิดขึ้นกับสังคมไทยอยู่ในเวลาหนึ่นหนึ่ง (อวรรณพ พงษ์วิทยา: 2539)

สังคมทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พนวัสดุผลิตของเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้นทุก ๆ 10 นาที ทำให้การเปลี่ยนแปลงสังคมโลกในเวลาไม่กี่เดือนรวดเร็วกว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระยะ 100 ปีก่อน

ผู้เขียนได้นำสังคมโลกกวัตน์มาให้อ่านเพื่อดูว่าจะมีโลกแห่งการศึกษา gì หน้าไปถึงไหนแล้ว ประเทศทั้งที่เป็นประเทศมหาอำนาจและไม่เป็นมหาอำนาจต่างก็ให้ความสนใจ เพื่อให้นักเรียน ประชาชนพลเมือง เข้าได้ศึกษาทำความรู้ในระบบ “เทคโนโลยีสารสนเทศ” แล้วประเทศไทยยังคงมีความหวังอยู่บ้างหรือเปล่า ทราบได้ที่รัฐบาลยังสร้างความขัดแย้งกันอยู่อย่างนี้

อีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจของชาวโลก ถ้ารัฐบาลอเมริกันทำได้สำเร็จ เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ศวรรษที่ 21 ความจริงก้าวหน้าการเติบโตของเทคโนโลยีดูเหมือนว่า ไม่มีอะไรในสมัยนี้ที่มนุษย์จะทำไม่ได้อีกแล้ว ในปี พ.ศ. 2555 สาธารณรัฐอเมริกาจะส่งยานอวกาศขึ้นไปบนดาวอังคาร

นั่นหมายถึงการศึกษาวิัฒนาการของคนก้าวไปไกลมาก การทำโคลนนิ่งก็เช่นเดียวกัน เมื่อวิัฒนาการต่าง ๆ ไม่ได้ค่อยเป็นค่อยไปแล้ว การวิจัย การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ถูกสร้างขึ้นอย่างรวดเร็วตามแบบไม่ทัน การศึกษาไทยจึงต้องเร่งเริ่มพัฒนาทั้งระบบเพื่อรับรับกับความเจริญเติบโตของโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

คนไทยและสังคมไทยในอนาคตจะต้องสามารถ “มุ่งก้าวมั่นรู้ทันโลก” และก้าวไปสู่ “สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้” อันเป็นสังคมที่คนต้องมีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ฝึก”

ความรู้ในยุคใหม่จะไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะในห้องเรียนอีกต่อไป นักศึกษาสามารถศึกษาได้เองในเวลาที่รวดเร็วและเข้าใจได้ง่าย อีกทั้งผ่านทางสื่อทันสมัยต่าง ๆ การเรียนรู้จะโยงเข้าสู่การปฏิบัติในชีวิตมากขึ้น การเรียนกับการทำงานสามารถดำเนินไปพร้อมกัน

สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้โดยไม่ต้องรอให้เรียนจบหลักสูตรอย่างในระบบการศึกษาแบบอุดสาหกรรม

ในอนาคต โรงเรียนและสถานศึกษาจะเป็นที่พับประหารว่างครูอาจารย์และนักศึกษา มีการถูกเลี้ยง อภิปราย วิเคราะห์แก้ปัญหา สร้างสรรค์ความคิดและความเข้าใจ ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาพลังสร้างสรรค์จินตนาการด้วยกัน สร้างความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างใกล้ชิดแบบมุ่งยึดที่ไม่สามารถทำได้ทางสื่อเทคโนโลยี วิชาการ เมื่อหาน หลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบบูรณาการมากขึ้นกว่าเดิม (ศ.ดร.สิบปันนท์ เกตุทัต)

ดังนั้นการเรียนรู้ในอนาคต นักเรียนนักศึกษาสามารถuhnความรู้เองได้แล้วบทบาทของครูต่อไปก็คงทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมประสาน (catalyst) “พี่เลี้ยง” (facilitator) และเป็นผู้สร้างแรงบันดาลให้กับนักศึกษาและประชาชน ในกระบวนการและการเรียนรู้แบบใหม่ให้เกิดพลังเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในบริบทของแต่ละคน (ศ.ดร.สิบปันนท์ เกตุทัต)

ต่อไปคนที่มีเงินไม่ใช่คนที่มีอำนาจ แต่คนที่มีทั้งความรู้และมีเงินจะเป็นผู้ที่มีอำนาจอย่างแท้จริง

ที่กล่าวมาเป็นการคาดการณ์สิ่งที่ จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่ขณะนี้บ้านเมืองของเรา ยังคงต้องพึ่งครูเป็นหลัก เป็นเสาหลักที่ดีให้กับนักเรียนในด้านการเรียนการสอน โอกาสที่ นักเรียนของเราในชนบทห่างไกลจะ詹การศึกษาระดับ 9 ปี ขอให้บังเกิดจริงสักก่อน (รีวิวน ชินะตระกูลและเตือนจิตต์ จิตต์อรี)

การบริหาร โรงเรียนมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้การกิจต่าง ๆ ในโรงเรียน ตลอดจนนำความเริ่มต้นก้าวหน้า มาสู่องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิจัยและการสังเกต โดยอาศัยประสบการณ์ แสดงให้เห็นว่าครูใหญ่เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่กำหนดว่าโรงเรียนนั้น ๆ จะสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิผลหรือไม่ และว่าไปแล้วอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดก็ได้ ครูใหญ่ที่ดีจะสามารถสร้างการทำงานเป็นหมู่คณะอย่างมีประสิทธิผล และเป็นผู้มีสมรรถนะ และมีใจกว้าง จึงสามารถปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนของตนได้เป็นอย่างมากที่เดียว ฉะนั้นเราจึงควรใช้ความระมัดระวังเพื่อให้แน่ใจว่าครูใหญ่เป็นนักวิชาชีพผู้ทรงคุณวุฒิและได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการ ใน

เมื่อได้รับการฝึกอบรมมาในด้านนี้ ครูใหญ่จึงมีภาระรับผิดชอบเพิ่มขึ้น และได้รับค่าตอบแทนอย่างพอเพียงเพื่อปฎิบัติหน้าที่ของตนซึ่งจำเป็นต้องใช้ความละเอียดอ่อน ในบริบทของการศึกษาตลอดชีวิตซึ่งทุกคนเป็นหัวใจและนักเรียนสลับกันไปนั้น หากเราสร้างมาตรฐานคุณภาพนักเรียนที่ดี ให้มาปฏิบัติงานชั่วระยะหนึ่งหรือสอง半月 งานให้โดยเฉพาะก็อาจช่วยสอนทักษะบางอย่างซึ่งทางโรงเรียนมีความจำเป็นและคณาจารย์ในโรงเรียนไม่อาจสอนได้ ตัวอย่างเช่น การสอนภาษาให้ชนกลุ่มน้อย การสอนผู้ลี้ภัย หรือโง่ในการศึกษาให้ประสานสัมพันธ์กับโลกแห่งการทำงานอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ในบางกรณี เมื่อเราขอให้ผู้ปกครองมาช่วยสอน โดยร่วมมือกับครูที่ได้รับการฝึกฝนมาแล้ว ปรากฏว่าเป็นประโยชน์มาก เพราะนักเรียนเข้าเรียนกันมากขึ้น การสอนมีคุณภาพดีขึ้น และคนในสังคมเองก็มีความกตัญญากล่าวมากขึ้น

โรงเรียนและบ้านร่วมมือกันยกระดับการเรียนของนักเรียนในฟิลิปปินส์

ระบบผู้ปกครองช่วยสอน (Parent Learning Support System หรือ PLSS) ในฟิลิปปินส์ ได้ช่วยยกระดับการเรียนของนักเรียน และช่วยยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัวของนักเรียนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ตามโครงการนี้เรายอมรับว่าผู้ปกครองนั้นคือครูของเด็ก ๆ นั่นเอง และอันวยความสะดวกแก่ผู้ปกครองในการร่วมมือกับอาชีพด้วย

ในทุกโรงเรียน กลุ่มครู-ผู้ปกครองจะเป็นผู้ติดตามความคุ้มครองดำเนินงานตามระบบดังกล่าว ระบบนี้จะเน้นโดยเฉพาะในด้านการฝึกอบรม ครูน้อยและครูใหญ่จะได้รับการฝึกอบรมในด้านทักษะการจัดการ เช่น กลไกความร่วมมือที่มีประสิทธิผล และเทคนิคในการตัดสินใจร่วมกัน ตลอดจนทักษะในด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง และระหว่างครูกับนักเรียน ในการสัมมนาว่าด้วยการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ผู้ปกครองจะได้รับคำแนะนำว่าต้นจะสามารถช่วยในการศึกษาของบุตรหลานของตนได้อย่างไรบ้าง ในการสัมมนาบางครั้งนี้ ทั้งผู้ปกครองและนักเรียนจะเข้าร่วมด้วย

ในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการนี้ ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนด้วย ครูจะเป็นผู้แนะนำว่าผู้ปกครองจะต้องช่วยเด็กทำการบ้านที่บ้าน หรือที่โรงเรียนได้อย่างไร นอกจากนี้ยังช่วยครูสอนในชั้นเรียนอีกด้วย ในการนี้ครูจะขอให้ผู้ปกครองช่วยสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนของบุตรหลานของตนตลอดจนวิธีสอนใน

การประชุมครุ-ผู้ปกครอง ซึ่งมีอยู่เป็นประจำ ก็จะนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองมาอภิปรายกัน และตกลงร่วมกันว่าควรดำเนินมาตรการใดต่อไป การทดลองครั้งแรก ๆ ตามระบบดังกล่าวนี้ได้จัดกันขึ้นในชุมชนชนบทแห่งหนึ่งในจังหวัดเลย์เด้และชุมชนแออัดแห่งหนึ่งที่叫做อนซิตี เมือง มะนิลา ในเมื่อผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นเป็นอย่างมาก และผู้ที่เลิกเรียนกลางคันได้ลดจำนวนลงอย่างพิเศษผิดตา จึงได้ขยายระบบนี้ออกไปยังภูมิภาคอื่นในประเทศไทยซึ่งก็ได้ผลที่เดียว (แหล่งที่มา : จาก I.D. Carino และ M. Dumla Valisno “ระบบผู้ปกครองช่วยสอน : ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการยกระดับการเรียนของนักเรียนในฟิลิปปินส์” ใน Educational Change : The Role of Teachers, Parents and the Community in School Improvement, ปราริศ ยูเนสโก-สถาบันนานาชาติว่าด้วยการวางแผนการศึกษา, 1992. (คณะกรรมการธุการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21:2541)

6. การตอบแทนและการยกย่องครูในต่างประเทศ

นักการศึกษาของเมริกา Ernest L. Boyer กล่าวไว้ว่า “ความเข้มแข็งของสหรัฐอเมริกานั้นไม่ได้อยู่ที่อาชญากรรม แต่อยู่ที่ศักยภาพของประชาชน ความหวังอันยิ่งใหญ่ของชาวอเมริกันไม่ได้ฝากไว้ที่เทคโนโลยี แต่ฝากไว้ที่ศักยภาพของคนรุ่นหลัง การศึกษาเท่านั้นที่เป็นอยู่และเป็นมานานแล้ว คือการลงทุนเพื่อนาคตของประเทศ ข้าพเจ้าเชื่ออย่างที่เคยเชื่อมาแล้วว่า วิธีการที่ดีที่สุดที่จะปกปักรักษาและชื่นชมในเสรีภาพที่รัฐบาลให้แก่เรา และวิธีการที่ดีที่สุดที่จะสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบประชาธิปไตย ก็คือการให้การศึกษาแก่ประชาชน การศึกษาจะทำให้ประชาชนมั่นใจว่า พวากเราเป็นผู้รับผิดชอบต่อประเทศชาติ และมีความพร้อมที่จะรักษาเสรีภาพและประชาธิปไตยต่อไป...” ครอที่จะทำให้ประชาชนมีความพร้อมและความตระหนักรดถกกล่าวแล้ว บุคคลคนนี้ก็คือ “ครู”

Jacques Delors อดีตเลขานุการองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูไว้ว่า “การยกระดับฐานะของครูเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าหากต้องการให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตรู้สืบสืบทอด เป้าหมายที่วางไว้ คือการพัฒนาสังคมและการสร้างความเข้าใจอันดีในหมู่มวลมนุษย์ ฐานะความเป็นครูที่มีผลงานดีเด่นในห้องเรียนต้องได้รับการเชิดชูจากสังคม รวมทั้งให้ครูมีอำนาจ มีทรัพยากรและอุปกรณ์ที่เหมาะสม”

ครูต้องเผชิญชีวิตในชนบทห่างไกล เพชิญกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม อายุ รายได้ ตำแหน่งหน้าที่ และสภาพแวดล้อมในรูปแบบต่าง ๆ กัน ผลกระทบจากการเมืองมักจะกระทบครูก่อนเสมอ ดังที่พับเห็นได้ในสถานการณ์ทั่วไป ครูทำงานหนักเพราะงานสอน ทำงานหนักเพรสภาพห้องเรียนและทำงานหนักเพราะความหลากหลายทางวัฒนธรรม ฐานะทางสังคม และแนวความคิดของผู้ปกครองและประชาชนรอบด้าน คนทั้งหลายอาจจะไม่ตระหนักในข้อนี้

6.1 ภารกิจของครู

6.1.1 ภารกิจของครูตามเวลา

ภารกิจของครูแต่ละประเทศในห้องเรียน โรงเรียน และในชุมชน ตลอดปี ปัลกระหว่าง 172-208 วัน ทำการสอนระหว่าง 564-1,000 ชั่วโมงต่อปี จะต้องมีเวลาเตรียมการสอนบวกเพิ่มเข้าไปอีกวันละ ไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมงและต้องพัฒนาเด็ก รับผิดชอบการสอนเด็กตามการศึกษาภาคบังคับดังแต่อายุ 4-15 ปี ในบางประเทศ จนกระทั่ง 6-18 ปี ในบางประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นงานที่ท้าทายในการสร้างคน สร้างศักยภาพของคนเพื่อความเข้มแข็งของประเทศและเป็นงานที่จำเจอยู่กับสถานที่เดียว อยู่รับฟังคำเตือนนิเติมจากชุมชนและผู้ปกครอง ควบคู่กันไปตลอดปี และตลอดชีวิตการเป็นครูดังข้อมูลในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ภารกิจของครูต่างประเทศ

ประเทศ	จำนวนวันทำการสอนต่อปี	จำนวนชั่วโมงสอนต่อปี		อายุตามกฎหมาย
		6 ชั่ว	9 ชั่ว	
เนเธอร์แลนด์	200	860	1,000	6-17
เยอรมันนี	208	564	705	6-18
อิตาลี	200	860	1,000	6-14
ปอร์ตุเกส	172	564	705	6-15
อังกฤษ	190	840	875	5-16

ที่มา : Dutch Education System

6.1.2 การกิจของครุทางวิชาการ

ความเป็นครุนั้นต้องผูกพันกับนักเรียน โรงเรียน และชุมชนตลอดเวลา รวมทั้งภาระการพัฒนาตนของด้วย การกิจของครุที่ต้องปฏิบัติในทางวิชาการและผู้ประสานงานมีดังนี้

1) ทุ่มเทความเอาใจใส่ต่อนักเรียน ความก้าวหน้าของการเรียน และช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนด้วย

2) รู้ว่าที่สอนเป็นอย่างดี รู้วิธีสอนที่หลากหลาย รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน สามารถปรับรูปแบบการสอนให้เข้ากับรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดี

3) ปลูกฝังนักเรียนจัดการกระบวนการเรียนการสอน และติดตามการเรียนรู้ของนักเรียน

4) คิดอย่างมีระบบในการดำเนินการสอน การดำเนินการวิจัย เนพะกิจ รู้จักคิด ไตร่ตรองและเรียนรู้จากประสบการณ์ของตน

5) แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เป็นสมาชิกของชุมชนผู้เรียนตลอดเวลา ทำงานร่วมกับเพื่อนครุ และบุคคลในอาชีพอื่นเพื่อพัฒนาโรงเรียน พัฒนาตนเอง และงานการสอนของตน

6) ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็ก ทั้งด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการ ความปลอดภัย การเรียนการสอน การพัฒนา ความรู้ ศีลธรรม และจริยธรรม

การกิจของครุตามรายการทั้ง 6 นี้นับว่าหนักมากเมื่อเทียบกับผลตอบแทนที่ได้รับ

6.2 การตอบแทน

การตอบแทนที่ครุได้รับ แบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลัก คือ (1) เงินเดือน และ (2) ผลตอบแทนอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

6.2.1 เงินเดือน

เงินเดือนของครูในแต่ละประเทศคิดเป็นตัวเงินแล้วจะแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจ และสังคม เช่น ออสเตรเลีย ครูได้รับเงินเดือน ๆ ละ 2,462.00 ดอลลาร์หรือ 73,860.00 บาท ปัจจุบัน ครูได้รับเงินเดือน ๆ ละ 2,655.00 ดอลลาร์ หรือ 79,650.00 บาท อิตาลี ครูได้รับเงินเดือน ๆ ละ 1,573.08 ดอลลาร์ หรือ 47,192.40 บาท ส่วนประเทศไทยนั้นของเรา เช่น สิงคโปร์ เงินเดือนของครูที่จบปริญญาตรี เมื่อแรกทำงานได้เดือนละ 2,043 เหรียญสิงคโปร์ หรือ 40,860 บาท เมื่อเลื่อนฐานะเป็นครูประจำแล้วได้เดือนละ 2,382 เหรียญสิงคโปร์ หรือ 47,640 บาท และแม้แต่ในประเทศไทยเดียวกัน ต่างรัฐกันเงินเดือนครูก็ไม่เท่ากัน เช่น ในสหราชอาณาจักร ครูในรัฐนิวเจอร์ซีย์ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 3,910.00 ดอลลาร์ หรือ 117,300.00 บาท รัฐเท็กซัสครูได้รับเงินเดือน ๆ ละ 2,590.00 ดอลลาร์ หรือประมาณ 77,700.00 บาท เป็นต้น ส่วนครูไทยระดับปริญญาตรี เริ่มรับราชการจะได้เงินเดือน ๆ ละ 6,360 บาท ครูจนได้เดือนละ 750 บาท เป็นต้น

ถ้าหากเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างเงินเดือนครูโดยเฉลี่ยต่อปีกับรายได้เฉลี่ยต่อหัว (per capita GDP) พบว่า อัตราส่วนดังกล่าวของเงินเดือนครูอเมริกามีค่าเท่ากับ 1.50 แทนคาดคะเนเท่ากับ 1.83 อิตาลีเท่ากับ 1.08 ปัจจุบันเท่ากับ 1.68 นอร์เวย์เท่ากับ 1.16 และไทยเท่ากับ 1.54

ในขณะที่ทุกสังคมยอมรับว่า งานครูเป็นงานสำคัญต่อการพัฒนาข่าวชนและประเทศชาติ แต่เมื่อมามองร่องการตอบแทนความสำคัญของครู สังคมมักจะลืมคำพูดที่ว่าครูมีความสำคัญต่อบ้านเมือง

เมื่อเปรียบเทียบเงินเดือนครูกับอาชีพอื่น ๆ ที่มีระดับการศึกษาใกล้เคียงกันของสหราชอาณาจักร จะพบว่าเงินเดือนครูยังต่ำกว่าเงินเดือนของบุคคลในอาชีพอื่นอยู่มากดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เงินเดือนครูเปรียบเทียบกับอาชีพอื่นในสหราชอาณาจักร ปี 1995

อาชีพ	ยอดรวม*	บาท
ครู	3,063.83	91,914.90
นักบัญชี	3,323.66	99,709.80
ธุรกิจการขาย	3,813.00	114,390.00
นายความ/งานกฎหมาย	5,421.00	162,630.00
นักวิเคราะห์ (คอมพิวเตอร์)	4,687.00	140,610.00
วิศวกร	4,844.00	145,320.00

* อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์ : 30 บาท

6.2.2 ผลตอบแทนอื่น ๆ

ผลตอบแทนอื่น ๆ ของครู นอกเหนือจากเงินเดือน ครูในต่างประเทศยังได้รับเงินช่วยเหลือในหลายประเภทที่มีลักษณะคล้ายกัน ในที่นี้ยกตัวอย่างบางประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย ญี่ปุ่น และจีน ตามลำดับ

1) ประเทศไทย นอกเหนือจากเงินเดือนครูแล้ว มีเงินช่วยเหลือโดยจำแนกได้ดังนี้

- (1) โบนัส บำนาญ และประกันสังคม
- (2) ค่าทำฟันและค่าวัสดุยาภยานาլ
- (3) การประกันชีวิตหนู
- (4) เงินกู้ดอกรบีย์ต่อ
- (5) การเช่าที่พักตากอากาศของรัฐบาลในราคามหาศาล
- (6) หยุดตอนปีคภาคเรียน 12 สัปดาห์
- (7) หยุดเพื่อทำธุระส่วนตัว 10 วัน
- (8) เงินสนับสนุนการศึกษาต่อและฝึกอบรม
- (9) ค่าเช่าบ้านหรือบ้านพัก
- (10) ค่าเล่าเรียนบุตร
- (11) บริการการปรึกษาด้านกฎหมาย เป็นต้น

- 2) ประเทศญี่ปุ่น ผลตอบแทนอื่น ๆ ของครูมีดังนี้
- (1) เงินสำหรับบุตรและครอบครัว
 - (2) ค่าพาหนะมาทำงาน
 - (3) ค่าเช่าบ้าน
 - (4) ค่าตอบแทนกรณีครอบครัวไม่สามารถไปอยู่ด้วย
 - (5) ค่าตอบแทนตามดัชนีค่าครองชีพ
 - (6) ค่าบริหาร
 - (7) ค่าตอบแทนกิจกรรมพิเศษ
 - (8) ค่าตอบแทนเป็นที่ปรึกษาครูใหม่
 - (9) ค่าตอบแทนการสอนที่มีเด็กหลายระดับในห้องเดียวกัน
 - (10) ค่าตอบแทนการประสานงานและให้คำแนะนำนำครูอื่นด้าน

การสอน

- (11) ค่าตอบแทนการสอนการศึกษาภาคบังคับ
- (12) ค่าตอบแทนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา
- (13) ค่าตอบแทนการสอนภาคเวลาเย็นและการสอนทาง

ไปรษณีย์

- (14) โบนัส
- 3) ประเทศจีน ผลตอบแทนอื่น ๆ ของครูระดับอุดมศึกษามีดังนี้

 - (1) ค่าหนังสือและหนังสือพิมพ์
 - (2) ค่าอ่านน้ำ ตัดผม หรือทำผม
 - (3) ค่าอาหารหลัก
 - (4) ค่าอาหารว่าง
 - (5) ภาระ

ผลตอบแทนอื่น ๆ ของครู รวมทั้งเงินเดือนของครูแต่ละประเทศจะไม่เหมือนกัน และมักจะน้อยกว่าบุคคลในอาชีพอื่นที่มีระดับการศึกษาเท่ากัน ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ครูอัฟริกาบางประเทศอาจจะต้องประกอบอาชีพเสริมเพื่อรักษาความเป็นอยู่ของครอบครัว แต่อย่างไรก็ตาม ผลประโยชน์

อีน ๆ ของครูเมื่อเทียบกับวิชาชีพอื่น ก็จะไม่เท่ากับบุคคลในบางอาชีพอยู่นั้นเองในแทนทุกประเทศ

6.3 การยกย่องครูในต่างประเทศ

การยกย่องครูที่ผ่านมาอาจจะเกิดจากสังคมเห็นความสำคัญของครู และสภาพการณ์จำเป็นทำให้ครูมีความสำคัญต่อการพัฒนางานของสังคม เช่น ประเทศจีน จะพนประวัติของงี้อี้และเม่งจื้อ ซึ่งเป็นศาสตราและบรรมครูของจีน ประเทศอินเดีย ให้ความสำคัญของครูมากตั้งแต่อดีต สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของพุทธศาสนาที่เป็นปฐมนรมครู เช่นกัน

สภาพปัจจุบันมีการยกย่องครูทั่วไปแทนทุกประเทศ ประเทศไทยมีครูอาสาสอนกระทรวงศึกษาธิการ มีครูกี่เด่นประจำปีของครูสภा แต่เมื่อเท่านั้นแล้วนี้ได้รับการยกย่องแล้ว ปีต่อ ๆ ไปก็แทนจะไม่มีอะไรให้ทำนั้นได้ช่วยเหลือสังคมอีกต่อไป ซึ่งแตกต่างจากการยกย่องครูในต่างประเทศที่ได้รับรางวัลเป็น “เงินและงาน” ในที่นี้จะอนำเสนอตัวอย่างการยกย่องครูในบางประเทศ ได้แก่ ประเทศนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และจีน ตามลำดับ

6.3.1 นิวซีแลนด์ นิวซีแลนด์มีปัญหาการขาดแคลนครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยี เพราะมีนักเรียนหลายเชื้อชาติ เช่น ผู้ขาว ผิวเหลือง เมาร์ และโอลินีเซียน ซึ่งภาษาเดิมมิใช่ภาษาอังกฤษ และมีปัญหารื่องพื้นที่ความห่างไกลของภาคต่าง ๆ อันเป็นที่ตั้งโรงเรียน ดังนั้นจึงต้องมีครูอาสาสอนงานวิชาอย่างเหลือครูใหม่ โดยครูอาสาจะได้รับเงินเพิ่มพิเศษปีละ 3,000 เหรียญนิวซีแลนด์หรือประมาณ 54,000 บาท และครูที่อยู่ในโรงเรียนห่างไกลกันมากๆ จะได้รับเงินเพิ่มปีละ 300-3,000 เหรียญ แล้วแต่ความห่างไกล หรือประมาณ 5,400-54,000 บาทต่อปี เงินเดือนครูใหม่ระดับปริญญาตรี เดือนละประมาณ 2,000 เหรียญหรือประมาณ 36,000 บาท ครูอาสาจะทำหน้าที่แนะนำครูใหม่ 1 วันต่อสัปดาห์

6.3.2 ออสเตรเลีย ในรัฐ Northern Territory ซึ่งเป็นรัฐที่มีพื้นที่กว้างขวาง กันดาร ที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ ประชากรส่วนมากเป็นผู้อ่อนริบิน โรงเรียนหนึ่งจะมีครูไม่กี่คน ปกติถ้ามีครู 1 คน จะมีผู้ช่วยอีก 1 คน ซึ่งส่วนมากจะเป็นชนผู้อ่อนริบิน ดังนั้นจึงต้องมีครูแม่แบบไว้สอนงานครูใหม่ให้สามารถทำหน้าที่ครูได้โดยไม่เกิดความท้อใจเสียก่อน

ประชากรในรัฐ Northern Territory มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 170,000 คน เป็นผู้อะบอริยินร้อยละ 23 และเป็นนักเรียนผู้อะบอริยินร้อยละ 35 นักเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษร้อยละ 61 ในเขตตุนอกเมืองดาร์วิน อลิสสปริงค์ และเขตเมืองริมน้ำแม่น้ำหัวแม่ที่มีประชากรเป็นชนพื้นเมืองอะบอริยิน ทุกปีต้องบรรจุครูใหม่คิดเป็นร้อยละ 39-43 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตตุนอกเมือง ดังนั้นรัฐจึงจัดตั้งครูอาวุโสที่ช่วยงานไวนิปเป็นที่ปรึกษาครูใหม่ วัตถุประสงค์หลักก็เพื่อช่วยครูใหม่ให้อ่ายोงทำงานต่อไป

โดยปกติครูใหม่ต้องรับการปฐมนิเทศ 4 วันก่อนเปิดภาคเรียน และเมื่อสอนไปแล้ว 4-6 สัปดาห์ของแต่ละเทอม จะต้องกลับมาสัมมนาร่วมกันอีก 3 วัน นอกจากนั้นยังมีการเยี่ยมเยียนและประเมินผลโดยครูอาวุโสระหว่างทำการสอน ทั้งนี้ก็เป็นการนำไปเพื่อการช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูแทนทั้งนั้น

6.3.3 ญี่ปุ่น โดยกฎหมายของญี่ปุ่น ครูใหม่ต้องมีเวลา 60 วันต่อปีภายในโรงเรียน และ 30 วันต่อปีนอกโรงเรียนเพื่อรับการฝึกอบรมจากครูอาวุโส (Gidance Teacher) และเป็นหน้าที่ของครูใหญ่ที่จะให้การอบรมครูใหม่ หรืออาจมอบหมายให้ครูอาวุโสคนใดก็ได้ เนื้อหาของการแนะนำจะเกี่ยวกับวิธีสอน หลักสูตรการปกครองห้องเรียน การแนะนำนักเรียน การประสานงานกับผู้ปกครอง และนโยบายของโรงเรียนตามกฎหมาย National Law on Special Regulation for Educational Public Service Employees ใช้เวลาอบรมครูใหม่ 1 ปี และมีครูสอนแทน (Relief Teacher) ในช่วงโmont ที่ต้องรับฟังคำแนะนำหรือสังเกตการสอนของครูอาวุโสด้วย ครูอาวุโสได้ค่าตอบแทนวันละ 720 เยน หรือ 188 บาทต่อวัน

6.3.4 สหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดี บิล คลินตัน แห่งสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวในการสัมมนาครูทั่วประเทศเมื่อวันที่ 17 เมษายน 1997 ว่า ภายใน 10 ปีข้างหน้า จะสร้างมาตรฐานครูที่ดีเด่น ไว้เป็นแบบอย่างให้ได้ 105,000 คน นับเป็นการยกย่องครูในระดับรัฐบาลกลางจำนวนมากเป็นครั้งแรก แทนทุกรัฐในสหรัฐอเมริกาจะมีการสร้างมาตรฐานครูที่ดีเด่นที่เรียกว่า Teachers of the Year กันทุกปี หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนที่ทำหน้าที่ยกย่องครูในสหรัฐอเมริกามีหลายหน่วยงาน ซึ่งจะขอยกตัวอย่างรวม 4 หน่วยงานดังนี้

1) คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพครู (National Board for Professional Teaching Standards) ของ Carnegie Corporation เสนอให้จัดตั้งคณะกรรมการ ด้านยกย่องการสอนเป็นวิชาชีพ เมื่อปี 1986 คณะกรรมการชุดนี้เป็นหน่วยงานอิสระ มีกรรมการ 63 คน ส่วนมากมาจากครูประจำห้องเรียน กรรมการโรงเรียน ผู้ว่าการรัฐ สมาชิกสภาองรัฐ อาจารย์จากมหาวิทยาลัย ตัวแทนสภาพครู และตัวแทนจากการธุรกิจ ได้จัดตั้งคณะกรรมการฯ รวม 30 คณะ เพื่อพิจารณาคัดเลือกครูดีเด่นตามสาขา วิชาที่สอนจากทั่วประเทศ และยกย่องโดยการให้ใบประกาศนียบัตรวิชาชีพครูดีเด่นระดับประเทศ

2) โครงการเกียรติประวัติครูแห่งชาติ (The National Teachers Hall of Fame) โครงการนี้จัดขึ้นเมื่อปี 1989 โดยความร่วมมือกับ Emporia State University สำนักงานเป็นอาคารหลังใหญ่ มีพื้นที่ 35,000 ตารางฟุต เพื่อแสดงเกียรติประวัติและผลงานของครูดีเด่น ใกล้กับ Emporia State University ในรัฐ Kansas โดยมีกรรมการทำหน้าที่คัดเลือกครูดีเด่นที่สอนชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาตอนปลาย มาเป็นเวลา กว่า 20 ปี ปัจจุบัน 5 คน ขณะมีครูดีเด่นตามโครงการนี้แล้ว รวม 25 คน ภาคถ่าย ประวัติ และอุปกรณ์การสอนของครูดีเด่นจะจัดแสดงไว้ใน Hall แห่งนี้ เพื่อเป็นสมือนพิพิธภัณฑ์ ของครูดีเด่นระดับประเทศ

3) นักการศึกษาดีเด่นของรัฐเท็กซัส (Educator Laureate of Texas) สมาคมนักธุรกิจและบุคลากรในการศึกษาแห่งรัฐเท็กซัสได้ร่วมกันจัดตั้ง Texas Business & Education Education Coalition เพื่อสร้างหาและยกย่องบุคลากรทางการศึกษา ในรัฐเท็กซัส มีคณะกรรมการดำเนินงานรวม 50 คน พิจารณาคัดสรรและยกย่องบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนดังนี้

- (1) ผู้บริหารการศึกษาดีเด่น ยกย่องแล้ว 42 คน
- (2) ผู้นำชุมชนดีเด่น ยกย่องแล้ว 35
- (3) ผู้นำชุมชนดีเด่น ยกย่องแล้ว 140 คน
- (4) ผู้สอนนวัตกรรมดีเด่น ยกย่องแล้ว 20 คน
- (5) ผู้มีผลงานทางเอกสารและตำรา ยกย่องแล้ว 17 คน
- (6) ผู้มีผลงานวิจัย ยกย่องแล้ว 12 คน

(7) ให้ทุนนักเรียนดีเด่นแล้ว 13 คน

(8) ครูผู้สอนดีเด่น 98 คน แบ่งตามสาขาวิชาที่ทำการสอน

4) โครงการพัฒนาวิชาชีพ ไอยเซนชาวาร์ (The Dwight D. Eisenhower

Professional Development Program) เป็นกองสนับสนุนการพัฒนาครุยของรัฐบาลกลาง
สหราชอาณาจักรให้แก่รัฐและห้องถัน เพื่อพัฒนาครุยสาขาวิชา โดยเน้นที่วิชาคณิตศาสตร์
และวิทยาศาสตร์เป็นอันดับแรก โดยกำหนดเป็นขั้นตอนการขอรับทุนจากเขตการศึกษา
เสนอโครงการฝ่าอบรมรัฐไปยังกระทรวงศึกษาธิการกลาง โดยเขตการศึกษาต้องหาเงินมาสม
ทบ 1 ใน 3 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด กระทรวงศึกษาธิการออกให้ 2 ใน 3 ของเขตของกอง
ทุนกว้างมาก แต่ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายในการสรุหาราคู สำหรับปี 1997 กองทุนตั้งไว้ 360
ล้านดอลลาร์

กองทุนนี้ตั้งเพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่ประธานาธิบดี ไอยเซน
ชาวาร์ ซึ่งเป็นประธานาธิบดีที่มีความสำคัญต่อประเทศ และจัดเป็น Greatman ของสหราช
และขณะเดียวกันก็เป็นความพยายามส่งเสริมคุณภาพและความสำคัญของครูในประเทศ
ด้วย

6.3.5 อังกฤษ การจัดการศึกษาเพื่อป้องชน ได้รับการบรรจุไว้เป็นนโยบาย
อันดับสูงของประเทศ ในสมัยของนายกรัฐมนตรี Tony Blair ก่อนหน้านี้ โรงเรียนเอกชน
มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษากลุ่มนฐานะดีเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย จึงทำให้การ
แบ่งขั้นทางเศรษฐกิจตามความคิดเห็นของนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันค่อนข้างจะอยู่ล้าหลัง
ประเทศคู่แข่ง เช่น ประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน และสหราชอาณาจักร การให้ความสำคัญแก่ครู
นั้นก็ปรากฏชัดตามเอกสารปักขาวของรัฐบาลชุดนี้ ซึ่งในที่นี้ออกล่าสุดราชบัณฑิตยาน
วิทยาศาสตร์ (The Royal Society) ด้วยพระครูอาจารย์ได้รับเกียรติเป็นสมาชิกจำนวน
ไม่น้อย

1) ครูทักษะสูง (Advanced Skilled Teaching) รัฐบาลให้ความ
สำคัญในเรื่องการสอนของครูเป็นทรัพยากรุ่นคล้องมีค่าในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
จึงมีนโยบายที่จะตั้งตำแหน่งและระดับเงินเดือนให้ใหม่ ให้มีหน้าที่สอนครูอื่น ๆ และนัก
ศึกษาฝึกสอน ขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการ

2) ราชสมาคมวิทยาศาสตร์ของอังกฤษ ตั้งเมื่อปี 1660 เมื่อนักประชัญอังกฤษจำนวนหนึ่ง เช่น Christopher Wren, Robert Boyle and Robert Moray ได้จัดประชุมเพื่ออภิปรายหัวข้อที่เชื่อกันดั้งเดิมว่าคำสอนของนักปรัชญาโบราณยุคคลาสิกเป็นแหล่งของความรู้ทั้งหลายทั้งปัจจุบันเป็นจริงมากน้อยแค่ไหน เป็นจุดเริ่มต้นของ experimental philosophy หรือวิทยาศาสตร์ยุคใหม่ พระเจ้า查尔斯ที่ 2 ได้ทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์เมื่อ 15 กรกฎาคม 1662 การประชุมเพื่ออภิปรายงานทางด้านวิทยาศาสตร์เริ่มทำเป็นประจำที่กรุงลอนדון และเมืองอ็อกซ์ฟอร์ด ตั้งแต่ปี 1945 เป็นต้นมา จนกระทั่งรวมกันทั้งเป็นสมาคมเมื่อปี 1660 ตั้งก่อตัวแล้ว

จนกระทั่งปี 1847 สมาคมโปรดับสมាខิกทุกคนที่สนใจในวิชา วิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ปี 1848 เป็นต้นมา จำกัดจำนวนโดยรับเฉพาะผู้ที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่านั้น ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 1,152 คน จากประเทศในเครือจักรภพ และ 108 คนจากประเทศอื่นทุกปี จะรับสมาชิกจากประเทศเครือจักรภพไม่เกิน 40 คน และต่างประเทศไม่เกิน 6 คน ในจำนวน 40 คนของปี 1996 นั้น เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย 37 คน และต่างชาติ 6 คน เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยทั้งหมด

ราชสมาคมวิทยาศาสตร์เป็นองค์กรอิสระ บริหารโดยประธานและคณะกรรมการ ทำหน้าที่เป็น United Kingdom Academy of Science และบริการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งการศึกษาในสองสาขานี้ในวงกว้างแก่ชุมชนวิทยาศาสตร์และรัฐบาลอังกฤษด้วย

นอกจากจะเขียนผู้ที่มีผลงานดีเด่นเป็นสมาชิกแล้ว ราชสมาคมยังมอบเหรียญ Copley Medal และ Royal Medals ปีละ 3 เหรียญแก่ผู้ที่มีผลงานดีเด่นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วย จนถึงบัดนี้ได้มอบไปแล้ว 24 ราย

การสมัครเป็นสมาชิกต้องได้รับการรับรองจากสมาชิกเก่า และผ่านการพิจารณาของกรรมการสมาคมเฉพาะสาขาวิชา

6.3.6 จิน การที่จิน ได้เปิดประเทศไปสู่ระบบการค้าแบบเสรี โดยเปิดเขตการค้าเสรีขึ้นทางภาคใต้ของประเทศไทยหง่านทำให้เกิดปัญหาคือ กฎที่มีความสามารถเมื่อมีโอกาสสักจะเข้าทำงานกับหน่วยงานทางธุรกิจซึ่งมีรายได้ดีกว่า จินจึงพยายามปรับปรุงฐานะครูให้ดีขึ้น โดยการเพิ่มเงินเดือน ค่ารักษากาฬและบ้านพัก การให้เกียรติครูสูง

ส่งเหมือนสมัยก่อนเปลี่ยนเป็นระบบสังคมนิยมนั้นจะดีไม่ปรากฏ มีเพียงแต่การส่งเสริมให้ครูทำงานสอน โดยพิจารณาให้รางวัลคุณประمام 2,000 บาท สำหรับครูที่มีผลงานดีเด่นประจำปี ครูjin ก็เหมือนกับครูประเทศอื่น ๆ คือ มีเงินเดือนน้อยกว่าข้าราชการของรัฐ ยิ่งครูตามชุมชนเกย์ตระล้อ ได้รับเงินเดือนจากชุมชนและต้องทำการเกษตรของตนด้วยเพื่อความอยู่รอด ขณะนี้รัฐบาลกำลังปรับเพื่อให้มารับเงินเดือนจากรัฐแทน

6.4 คุณลักษณะของครูที่ควรได้รับการยกย่อง

ในประเทศไทย ได้มีการประชุมเพื่อประเมินและสนับสนุนครูใหม่ระหว่างรัฐ (Interstate New Teacher Assessment and Support Consortium) ได้กำหนดคุณลักษณะของครูที่ควรได้รับการยกย่องและสนับสนุนไว้ดังนี้

1. ครูต้องเข้าใจแนวความคิดกลาง เครื่องมือของการสืบกัน และโครงสร้างของวิชาความรู้ที่ตนสอน และสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำให้เนื้อหาวิชาเหล่านี้มีความหมายต่อผู้เรียน

2. ครูต้องเข้าใจว่าเด็กเรียนและพัฒนาอย่างไร และสามารถสร้างโอกาสการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนาทางสติปัญญา สังคม และส่วนบุคคลของเด็กได้

3. ครูต้องเข้าใจความแตกต่างในการเข้าถึงการเรียนรู้ของเด็กและสร้างโอกาสการเรียนการสอน ซึ่งสามารถปรับเข้ากับความแตกต่างในสไตล์การเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนได้

4. ครูต้องเข้าใจ และสามารถใช้ยุทธวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะการปฏิบัติงานของเด็ก

5. ครูต้องใช้ความเข้าใจในแรงจูงใจ และพฤติกรรมเด็ก ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่มเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการสังสรรค์ทางสังคมเชิงบวก ปฏิบัติการอย่างผูกพันกับการเรียน และมีแรงจูงใจภายในตัวเด็กเอง

6. ครูต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งทางวาจา ท่าทาง และสื่อต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติการสืบกัน การร่วมมือ และการสนับสนุนความร่วมมือกันภายในห้องเรียน

7. ครูต้องวางแผนการสอนบนฐานของความรู้ในเนื้อหาวิชา นักเรียน ชุมชน และวัฒนธรรมสังคมของหลักสูตร

8. ครูต้องเข้าใจและสามารถใช้ยุทธวิธีการประเมินผล ทั้งเป็นพิธีกรอง และเป็นกันเองเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางสติปัญญา สังคม และร่างกายอย่างต่อเนื่อง

9. ครูเป็นผู้ที่คิดตรึกตรองสมำเสมอ เพื่อติดตามประเมินผลกระบวนการ การเลือก และการกระทำของตนที่มีต่อบุคคลอื่น เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และนักวิชาชีพ อื่น ๆ ในสังคมของการเรียนรู้ และครูต้องหาโอกาสเติบโตในทางวิชาชีพของตนอย่างจริงจัง

10. ครูต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความเป็นอยู่ของเด็ก

6.3 ตัวอย่างเกณฑ์และกระบวนการประเมิน ยกย่องครู

เกณฑ์และกระบวนการการประเมินครุดีเด่นจะแตกต่างกันไปตามองค์กรที่ทำหน้าที่ประเมิน โดยจะขอเสนอเป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้

6.5.1 ครุดีเด่นของประเทศไทย (National Teacher Hall of Fame) ตั้งอยู่ที่รัฐเคนซัส คณะกรรมการประเมินจะมาจากสมาคมการศึกษา สมาคมผู้บริหารการศึกษา สมาคมครู หน่วยงานทางธุรกิจ อาจารย์มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษา จำนวนประมาณ 8-12 คน ผู้สนใจเป็นครุดีเด่นสามารถสมัครผ่านหน่วยงานทางการศึกษาได้

เกณฑ์ในการประเมินมีดังนี้

(1) มีความเสียสละต่องานสอน มีปรัชญาและหลักการ อันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสอน

(2) มีความรู้ในวิชาที่สอนทั้งด้านลึกและด้านกว้าง ต้องแสดงให้เห็นว่า ผู้สมัครได้ใช้ความรู้อย่างไรไปแล้ว และกำลังใช้อย่างไร ผลงานของผู้สมัครจะท่อนให้เห็นการปฏิบัติงานสอนมากน้อยเพียงใด

(3) คุณภาพของคำตอบค่อคำถ้าการเข้าใจคำถ้า การพยั้นรู้ การเขียนตอบตรงจุด และความสามารถในการแสดงความคิดเห็นของผู้สมัคร

(4) คุณค่าของหนังสือสนับสนุน และถึงการยึดมั่นในงานต่อการศึกษาของเด็ก และผลงานต่อวิชาชีพครู

(5) ผลงานที่ปฏิบัติแล้วและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ห้องเรียน โรงเรียน วิชาชีพครู และชุมชน

(6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมของห้องเรียน และการศึกษาของนักเรียน

(7) งานบริการด้านมนุษยธรรมและการช่วยเหลือสังคม

(8) วุฒิการศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากรประจำการ รวมทั้งการเข้าประชุม สัมมนา ฯลฯ และความเป็นผู้นำในการประชุมนั้น ๆ ตลอดทั้งการใช้ความเชี่ยวชาญของตนในการช่วยเหลือเพื่อนร่วมอาชีพและคนอื่น ๆ

(9) ผลงานที่ดีเด่นและเป็นที่ยอมรับในอดีตจากองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ

6.5.2 คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพครู (National Board for professional Teaching Standards) จัดตั้งโดยมูลนิธิเกร็นเก๊ คณะกรรมการชุดนี้มีประธาน 63 คน ส่วนมากเป็นครู ส่วนที่เหลือเป็นผู้บริหารการศึกษา กรรมการ โรงเรียน ผู้ว่าการรัฐ สมาชิกสภาของรัฐ อาจารย์มหาวิทยาลัย ตัวแทนจากสภาพัฒนา ผู้นำทางธุรกิจ และผู้นำชุมชนครูที่สนใจสามารถสมัครได้โดยมีผู้บริหารหรือผู้ที่เคยได้รับรางวัลรับรอง

การประเมินยกย่องครูมี 2 ขั้นตอนคือ

(1) ที่โรงเรียน ผู้สมัครต้องจัดทำแฟ้มประวัติผลงานของตน อันประกอบด้วยวิธีทัศน์การสอน แผนการสอน ตัวอย่างผลงานของนักเรียนที่มีข้อความเห็นของผู้สอนอยู่ด้วย สำมำทธานักงาน

(2) ที่ศูนย์การประเมิน ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ ผู้สมัครต้องใช้เวลาตอบข้อสอบ 1 วัน ซึ่งจะเป็นปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอน การวิเคราะห์ผลงานของครูอื่น ๆ การทำหลักสูตร การประเมินผลการเรียนของเด็ก ตลอดจนวิเคราะห์สถานการณ์จำลอง และการประเมินความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน

เนื่องจากการประเมินจะกระทำเป็นรายวิชาที่ครูสอน ดังนั้น คณะกรรมการจึงกำหนดเกณฑ์กลางไว้ดังนี้

(1) การเอาใจใส่ต่อนักเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียน

- ครูยอมรับในความแตกต่างรายบุคคลของนักเรียนและปรับกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างนั้น ๆ
 - ครูมีความรู้และเข้าใจในพัฒนาการของนักเรียน และการเรียนรู้ของนักเรียน

- ครูปฏิบัติต่อนักเรียนทุกอย่างเท่าเทียมกัน
- การกิจของครูต้องครอบคลุมทั้งด้านพุทธศาสนา

พัฒนาการรับรู้ด้านแรง แรงจูงใจ ความสัมพันธ์กับเพื่อน การพัฒนาบุคลิกภาพ จริยธรรม ตลอดทั้งความมุ่งหมายในชีวิตของนักเรียน

(2) มีความรอบรู้ในวิชาที่สอนและวิธีสอนวิชาชนี้ ๆ เป็นอย่างดี

- ครูมีความรู้ว่าวิชาที่สอนสร้างขึ้นมาได้อย่างไร มีการจัดระบบและเกี่ยวพันกับวิชาอื่น ๆ อย่างไร
- ครูสามารถถ่ายทอดวิธีการเข้าถึงความรู้ให้แก่นักเรียนได้ในหลาย ๆ วิธี

(3) ความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอนและติดตามการเรียนรู้ของนักเรียน

- ครูใช้วิธีสอนหลากหลายวิธีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสอน
- ครูหักนำให้มีการเรียนรู้แบบกลุ่ม
- ครูให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียน

- ครูประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

- ครูยึดวัตถุประสงค์ของการเรียนเป็นหลักในการสอน

(4) ใช้ความคิดอย่างมีระบบเกี่ยวกับการสอนของตน และสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนได้

- ครูสามารถใช้วิจารณญาณในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี

- ครูใช้ประโยชน์จากคำแนะนำของเพื่อน ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน

(5) สามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างประสิทธิภาพของโรงเรียน

- ครูเสริมสร้างประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยการทำงานร่วมกับเพื่อนครุและร่วมกับบุคลากรในอาชีพอื่น ๆ

- ครูร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของนักเรียน

- ครูใช้ทรัพยากรในห้องถินให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนและการเรียนการสอน

จากเกณฑ์กลางดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการแต่ละสาขาวิชาจะนำมาสร้างเกณฑ์การประเมินเป็นรายวิชา เช่น กฎเกณฑ์ในการประเมินครูสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา จะมีดังนี้

1. เอาใจใส่ต่อนักเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียน

2. รักนักเรียนวัยรุ่นของตนเป็นอย่างดี

3. มีความรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่สอนเป็นอย่างดี

4. มีความรู้ในวิธีสอนคณิตศาสตร์เป็นอย่างดี

5. มีศิลปะในการกระตุ้น จูงใจ และสนับสนุนการเรียนของนักเรียนในหลายรูปแบบ

6. สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและอย่างเต็มใจ

7. พัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการให้เหตุผลและคิดอย่างคณิตศาสตร์

8. ใช้วิธีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนหลายรูปแบบ และใช้ผลการประเมินเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการสอนและการเรียนของนักเรียน

9. คิดบททวนการสอนของตนเป็นประจำ ติดตามความก้าวหน้าของวิชา และวิธีสอนคณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาความรู้ของตน

10. สนับสนุนให้ครอบครัวของเด็กมีส่วนช่วยเหลือการเรียนของเด็ก และช่วยให้ชุมชนเข้าใจความสำคัญ บทบาท และวิธีสอนคณิตศาสตร์ในโลกยุคปัจจุบัน

11. ร่วมมือกับเพื่อนครู และบุคลากรในวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อสร้างเสริมความแข็งแกร่งของงาน ของโรงเรียน องค์ความรู้ และการพัฒนาการสอนคณิตศาสตร์

สรุป

การยกย่องผู้กระทำความดี โดยการให้ต้นแบบใช้นำหน้าที่ชื่อประกาศให้ประชาชนทราบ โดยมีข้อปฏิบัติหรืองานภายหลังการได้รับการยกย่องเดิ่ง มีการกระทำในหลายประเทศ เช่น การให้คำนำหน้าชื่อ Sir สำหรับนักกีฬาดีเด่น นักแสดงดีเด่น นักวิทยาศาสตร์ดีเด่น ในประเทศอังกฤษ หรือคำนำหน้าชื่อเป็นการแสดงคุณงามความดีที่ได้ปฏิบัติต่อสังคมของมาเลเซีย เช่น ดัน ดันศรี เหล่านี้มีผลดีต่อส่วนรวมและเป็นเครื่องเชิดหน้าชูตาแก่ตนเองและวงศ์ตระกูลของผู้ได้รับ นับว่าเป็นอีกกลไกหนึ่งของสังคมที่จะสร้างเสริมให้คนทำดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ซึ่งล้วนแต่มีผลดีต่อสังคมและบุคคลมากกว่าผลเสีย

สำหรับครูทั้งอดีตและปัจจุบัน และอนาคต คงต้องรับภาระหนักในการพัฒนาตน พัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาตนเอง และบริการชุมชนอีกต่อไป การยกย่องครูมีการกระทำเท่าที่จำเป็นแต่ยังไม่เป็นระบบที่ดี รวมทั้งยังไม่มีบทบาทให้ครูที่ได้รับการยกย่องได้ทำอะไรมากขึ้นเพื่อประโยชน์ที่จะได้รับในวงกว้าง จึงสมควรที่จะมีการพิจารณาให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น การเป็นเพียง Master Teacher, Mentor, Guidance Teacher หรือ Senior Teacher เท่านั้นไม่น่าพอเพียงสำหรับอนาคตของผู้เป็นครูโดยวิชาชีพ

